

İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ ETİK DAVRANIŞ İLKELERİ VE ETİK KURUL YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak, Tanımlar

Amaç

Madde 1 - (1) Bu Yönerge'nin amacı; İzmir Bakırçay Üniversitesi'nde etik ilke ve değerleri yerleştirmek, Üniversite personellerinin hizmet faaliyetlerini, eğitim ve öğretim faaliyetlerini, bilimsel araştırma ve yayın faaliyetlerini yürütürken uymaları gereken etik davranış ilkelerini belirlemek amacıyla kurulan Üniversite Etik Kurulu'nun yapısını, görevlerini ile çalışma usul ve esaslarını belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 - (1) Bu yönerge;

- Üniversitede gerçekleştirilen bilimsel toplantı ve etkinlikler ile ilgili araştırma etiği konularını,
- Üniversite adresiyle yurt içi ve yurt dışı dergilerde, her çeşit basın-yayın organında yayınlanan ya da yayımlanmak üzere gönderilen tüm yayımlarla ilgili yayın etiği konularını,
- Üniversite mensuplarının akademik ve hizmet etiğini ilgilendiren eylemlerini,
- Üniversitede eğitim-öğretim süreçlerinde ortaya çıkan etik sorunları,
- Üniversitenin topluma hizmet ve toplumsal sorumluluklarının söz konusu olduğu durumlarda ortaya çıkan etik sorunları,
- Üniversitenin paydaşlarıyla ilişkilerinde ortaya çıkan etik sorunları,
- Üniversitenin farklı birimleri ve çalışanları arasındaki ilişkilerde ortaya çıkan etik sorunları,
- Etik Kurulun yapısı, görevleri ve çalışma biçimini,
- Etik Kurula başvuru ve etik değerlendirme süreçlerine ilişkin konuları kapsar.

Hukuki Dayanak

Madde 3 - (1) Bu yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu ile Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 - (1) Bu Yönergede geçen;

- Başkan: İzmir Bakırçay Üniversitesi Etik Kurulu Başkanını,
- Birim: İzmir Bakırçay Üniversitesine bağlı bütün akademik ve idari birimleri,
- Çıkar çatışması: Üniversite öğretim elemanları ve idari personelinin görevlerini tarafsız ve nesnel bir şekilde icra etmelerini etkileyen ya da etkiliyormuş izlenimini yaratan; kendilerine, yakınlarına ve arkadaşlarına ya da ilişkide bulunduğu kişi yahut kuruluşlara sağlanan her türlü menfaati ve onlarla ilgili mali veya diğer yükümlülükleri ve benzeri şahsi çıkarlara sahip olmaları halini,
- Kurul: İzmir Bakırçay Üniversitesi Etik davranış İlkeleri ve Etik Kurulunu,
- Rektör: İzmir Bakırçay Üniversitesi Rektörünü,
- Senato: İzmir Bakırçay Üniversitesi Senatosunu,
- Üniversite: İzmir Bakırçay Üniversitesini,
- Üye: İzmir Bakırçay Üniversitesi Etik Kurulu üyesini,
- Yönetim Kurulu: İzmir Bakırçay Üniversitesi Yönetim Kurulunu,
- Üniversite mensubu: İzmir Bakırçay Üniversitesi'nde görev yapan akademik ve idari personel ile öğrencileri,

- ı) Paydaşlar: Üniversite'nin görevleri ve faaliyetleri bakımından kurumla bağlantıda bulunan gerçek ve tüzel kişileri,
i) Etik ilke ve kurallar: Ulusal ve uluslararası mevzuat, anlayış ve bildirgeler çerçevesinde yer alan etik ilke ve kurallar,
j) Etik ihlal: Akademik ve bilimsel bir kurumun görev, yetki ve sorumlulukları çerçevesinde bilimsel araştırma, bilimsel yayım, eğitim ve öğretim faaliyetleri ile toplum ve paydaşlarla ile ilişkilerde etik ilke ve kurallara uymayan durumları, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurulun Yapısı, İşleyişi ve Görevleri

Kurulun Oluşumu

Madde 5 - (1) Kurul, Senatonun önerdiği adaylar arasından Rektör tarafından görevlendirilen yedi öğretim üyesinden oluşur.

(2) Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'te yer alan etik ilkelere aykırılık nedeniyle herhangi bir ceza almış olanlar, Etik Kurul üyesi olamazlar.

Etik Kurulun Yapısı ve Görev Süreleri

Madde -6 (1) Kurul ilk toplantısında kendi arasından bir başkan ve bir başkan yardımcısı seçer.

(2) Başkanın ve başkan yardımcısının görev süreleri bir yıldır.

(3) Görev süresi sona eren başkan ya da başkan yardımcısı aynı göreve yeniden seçilebilir.

(4) Üyelerin görev süresi üç yıldır. Görev süresi biten kurul üyesi yeniden görevlendirilebilir.

(5) Herhangi bir nedenle kurul üyeliğinin sona ermesi durumunda bir ay içinde yeni bir üye kalan süreyi tamamlamak üzere görevlendirilir.

(6) Kurulda üç dönemden fazla görev alınamaz.

Etik Kurul Üyeliğini Sona Erdiren Haller

Madde 7- (1) Aşağıdaki hallerde Etik Kurul üyeliği sona erer;

a) Görev sırasında etik kural ihlali dolayısıyla bir ceza alınması,

b) Bir takvim yılı içinde izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılmama,

c) Üniversite'den ayrılma,

d) Görev süresinin tamamlanması,

e) Yazılı istifa,

f) Ciddi sağlık sorunları ve engellilik nedeniyle iş görememe.

(2) Kurul üyeliğinden istifa veya üyeliğin sona ermesi, keyfiyetin Rektör tarafından onaylanması ile yürürlüğe girer.

Etik Kurul Sekreteryası

Madde 8 - (1) Kurulun sekreteryaya hizmetleri Üniversite Genel Sekreterlik tarafından belirlenecek personel tarafından yürütülür.

Kurulun Görevleri

Madde 9 - (1) Kurulun görevleri esas itibarıyla şu şekildedir:

a) Etik ilke ve kuralların uygulanma yöntemlerini belirlemek,

b) Ulusal ve uluslararası metinlerde düzenlenmemiş bir etik sorunla karşılaşıldığında, bunu bir ilkeye veya kurala bağlamak,

- c) Etik ilkelere aykırı olduğu ileri sürülen başvuruları, konuyla ilgili mevzuat ve etik ilkeler doğrultusunda değerlendirerek başvurularla ilgili karar vermek,
- ç) Kişilerin ve birimlerin iş, karar ve uygulamalarında etik ilke ve standartlara ilişkin karşılaştıkları ikilem ve sorunlar hakkında yazılı görüş beyan etmek,
- d) Yeni yöntem ve teknolojilerin uygulanmasının etik ilke ve standartlar yönünden uygunluğunu değerlendirmek,
- e) Gerekğinde alt komisyonlar oluşturmak, uzman görüşü almak, gereken yazışmaları yaparak bilgi temin etmek,
- f) Başvuru formlarını hazırlamak,
- g) Üniversite tarafından kısmen veya tamamen desteklenen veya yürütülen araştırmaların etiğe uygun yürütülmesini sağlayacak çerçeve ilkeleri belirlemek,
- h) Üniversitede bilimsel araştırma ve yayın etiği kültürünün ve bilincinin yaygınlaşması için faaliyet göstermek,
- g) Bilimsel etiğe aykırı davranışlar kapsamında yapılan başvuruları veya şikayetleri müracaat şartları açısından inceleyerek ilgili etik kurullara havale etmek.

Kurulun Çalışma Şekli

Madde 10 - (1) Kurul gündemi görüşmek üzere yılda en az dört defa ve salt çoğunluk ile toplanır.

(2) Gerekğinde Rektörün veya Başkanın çağrısı üzerine olağanüstü toplanabilir.

(3) Başkanın bulunmadığı otumlarda Kurulun başkanlığını başkan yardımcısı yapar.

(4) Toplantı günü, saati ve gündemi toplantıdan en az bir hafta önce üyelere Başkan tarafından yazılı olarak bildirilir ve gündem konularına ilişkin belgeler üyelere iletilir.

(5) Kurul kararları salt çoğunlukla alınır. Üyeler çekimser oy kullanamaz. Oy eşitliği halinde Başkanın oyu üstün sayılır.

(6) Kurul inceleme ve değerlendirme sırasında başka kurum ve kuruluşlarla yapması gereken yazışmaları Rektörlük aracılığı ile yapar.

(7) Kurula gönderilmiş tüm belgeler ve dosyalar ile değerlendirme sürecindeki tüm yazışmaların birer örneği, ilgili mevzuatın öngördüğü sürece saklanır.

Gizlilik Esası

Madde 11 - (1) Kurulda görüşülen tüm konularda gizlilik esastır.

(2) Üyeler göreve başlarken Ek-1'de yer alan tarafsızlık ve gizlilik taahhünamesini imzalar.

(3) Kurula sunulan dosyalardaki bilgi ve belgelerin gizliliği ve güvenliğinin sağlanmasından Kurul ve sekreteryası sorumludur.

Çıkar Çatışmasından Kaçınma

Madde 12- (1) Kurul üyeleri kendileri ve çıkar ilişkisi ya da çıkar çatışması bulunan kişilerle ilgili dosyaların görüşülmesi sırasında toplantıya katılamaz ve oy kullanmazlar.

Etik İhlali Başvuruları

Madde 13 - (1) Üniversite mensuplarının eğitim-öğretim ve hizmet faaliyetlerinde, birimler ve kişiler arası ilişkilerinde etik ilke ve kurallara aykırı davranışlar sergilendiğini düşünen Üniversite'nin herhangi bir birimi veya mensubu, durumun incelenmesi için yazılı başvuruda bulunabilir.

(2) Başvuru, ilgili birime veya doğrudan Üniversite Etik Kuruluna yapılabilir.

(3) İhlal iddiası ilgili birim tarafından Etik Kurula iletilir.

(4) Yargı mercileri tarafından karara bağlanmış uyuşmazlıklar hakkında Kurula başvuru yapılamaz. Yargıya intikal eden konularda Etik Kurul karar veremez.

(5) Daha önce Kurulca incelenmiş bir konu yeni belge ve bilgiler sunulmadıkça tekrar şikayet konusu yapılamaz ve incelenemez.

Başvuru Şekli

MADDE 14 - (1) Başvurular, dilekçe ile yapılır.

(2) İsim ve imza bulunmayan başvuru dilekçeleri ile elektronik posta yolu ile gönderilmiş başvurular işleme konulmaz.

(3) Dilekçede, etik ilkeye aykırı davranış iddiasına ilişkin bilgi ve belgeler açık ve ayrıntılı olarak belirtilir ve mevcut tüm belge ve bilgiler dilekçeye eklenir.

(4) Başvuru konusu, aykırı davranış iddiası, kişi, zaman ve yer belirtilerek somutlaştırılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Etik Kurulun İşleyişi, Yetki ve Sorumlulukları

Başvuruların kabulü ve yapılacak işlemler

Madde 15 - (1) Başvuru dilekçeleri Etik Kurul Sekreteryası tarafından kaydedilerek, ilgisine tarih ve sayı içeren alındı belgesi verilir.

(2) Başvurunun Kurul kayıtlarına geçtiği tarih, başvuru tarihidir.

(3) Gerçeğe aykırı beyanları içerdiği sonradan anlaşılan başvurular işleminden kaldırılır.

Raportör Atanması

Madde 16 - (1) Kurul, başvurunun kendisine intikalinden sonra en geç onbeş gün içinde toplanarak, kendi içinden bir veya birden fazla üyeyi raportör olarak görevlendirir.

(2) Etik ihlali incelenmesiyle görevlendirilen raportör ya da raportörler, gerekçelerini yazılı olarak bildirmek suretiyle, görevin kendilerine tebliğinden itibaren en geç bir hafta içinde bu görevden çekilme talebinde bulunabilirler. Bu talep, Etik Kurul tarafından karara bağlanır.

Şekli İnceleme

Madde 17 - (1) Kurulca görevlendirilen raportör veya raportörler, öncelikle şekli inceleme yaparlar. Şekli inceleme; görev, konu, kabul edilebilirlik ve sunulan belgelerin eksiksiz olup olmadığı hususlarını kapsar.

(2) Şekli inceleme bir hafta içinde tamamlanır.

(3) Raportör ya da raportörler, Sekreteryaya aracılığıyla dosya kapsamındaki ilgili kişilerden doğrudan yazılı bilgi alabilir. Bu bilgi ve belgeler dosyada saklanır.

(4) Sunulan belge ve bilgilerde eksiklik bulunması ve bu eksikliklerin en geç bir ay içinde müracaat sahibi tarafından tamamlanamaması halinde, talep işleminden kaldırılır.

Esas Hakkında İnceleme

Madde 18 - (1) Şekli eksikler süresi içinde tamamlandığı takdirde, esas hakkında incelemeye geçilir.

(2) Esas hakkındaki inceleme, şekli incelemenin tamamlanmasından itibaren iki ay içinde bitirilerek, rapor Başkan'a sunulur. Gereken hallerde raportöre, Başkan tarafından bir ayı geçmemek üzere ek süre verilebilir.

(3) Raporda; başvuranın adı, soyadı, başvuru tarihi, şikayet edilen konu veya üniversite öğretim elemanı ya da idari personelinin adı, soyadı, görevi, başvuru konusu, raportörün önerisi, adı, soyadı ile tarih ve imzası yer alır.

(4) Rapor içerisinde değerlendirilen ve öneriye esas teşkil eden belge ve bilgiler bir dizi pusulasıyla rapora eklenir.

Bilirkişi Atanması

Madde 19 - (1) Raportör, gerekçesini ayrıntılı olarak belirtmek koşuluyla, uzmanlığına başvurmak üzere bilirkişi atanması talebiyle Etik Kurul Başkanlığı'na müracaat edebilir.

(2) Başkan, ilgili konuda uzman olan azami üç kişiyi bilirkişi olarak belirler. Bilirkişiden istenen değerlendirmenin niteliği ve kapsamı, ilgili belgeler de eklenmek suretiyle, bir dizi pusulasına bağlanarak Sekretaryaya aracılığı ile bilirkişilere, talep tarihinden itibaren azami bir hafta içinde ulaştırılır.

(3) Bilirkişiler en geç bir ay içinde raporlarını Etik Kurul Başkanlığı'na sunarlar. Gerektiğinde Başkan bu süreyi bir katına kadar uzatabilir.

(4) Raportörün, bilirkişiye müracaat talebinin Başkan tarafından kabul edilmesi halinde, rapor tanzim süresi kesilir.

(5) Bilirkişi raporunun, Başkanlık tarafından raportöre tebliği ile kesilen süre kaldığı yerden işlemeye devam eder.

Raporun Gündeme Alınması ve Değerlendirme

Madde 20 - (1) Rapor, Başkan tarafından Kurul gündemine alınır.

(2) Rapor, Kurul tarafından esas yönünden incelenir ve nihai karara bağlanır.

(3) İnceleme, uluslararası sözleşme ve bildirgeler, yerleşik etik ilke ve kurallar ile bu Yönerge çerçevesinde yapılır.

(4) Kurul, incelemesini en geç üç aylık süre içinde bitirerek üye tam sayısının salt çoğunluğu ile karar verir. Gerekli görülen hallerde, Başkanın talebi üzerine birden fazla oturum yapılabilir.

(5) Müzakerelerde, başvuru dosyası hakkındaki raportör görüşü varsa bilirkişi raporu tartışmaya açılır.

(6) Alınan karar, raportörün teklifine uygun olabileceği gibi, bu tekliften farklı da olabilir.

(7) Nihai karar, gerekçeli olarak düzenlenir ve toplantıya katılan üyelerin tamamı tarafından imzalanır. Karara karşı oy kullanan üyeler, gerekçelerini nihai rapora eklerler.

(8) Sair inceleme ve soruşturmalar, bu esaslar kapsamında yapılacak etik ihlali incelemelerine engel oluşturmaz.

(9) Etik ihlalde bulunduğu iddia edilen kişinin sonradan Üniversiteden ayrılmış olması veya statüsünün değişmiş olması, inceleme başlatılmasına ve gerektiğinde ceza verilmesine engel olmaz.

Savunma hakkı

Madde 21 - (1) Kurul, hakkında etik ihlali başvurusu bulunan kişiye savunma hakkı tanır.

(2) Savunma hakkının kullanılmasına ilişkin bildirimde, ihlal iddiasında bulunulan kişi hakkındaki suçlama gösterilerek, kendisine bildirilen ve bir haftadan daha az olmayan bir süre zarfında yazılı veya sözlü savunmasını yapmadığı takdirde Kurulun, mevcut bilgi ve kanıtlara dayanarak kararını vereceği yazılır.

(3) Kurul huzurunda, sözlü yapılan savunmalar için tutanak düzenlenir. Tutanak, hakkında ihlal iddiasında bulunulan kişi ve beyanları kaydeden raportör ile Başkan tarafından imzalanır.

(4) Hakkında ihlal iddiasında bulunulan kişi, kendisine bildirilen ve bir haftadan daha az olmayan süre zarfında yazılı veya sözlü savunmasını yapmadığı takdirde Kurul, mevcut bilgi ve kanıtlara dayanarak kararını oluşturur.

Karar

Madde 22 - (1) Kararda başvuranın adı, soyadı ile şikayet edilen üniversite öğretim elemanı veya idari personelinin adı, soyadı, görevi, karar tarih ve sayısı ile kararın dayandığı belge ve bilgiler, savunma ve inceleme sonucu ile karara katılan Başkan ve Üyelerin adı, soyadı ve imzaları, raportörün adı, soyadı yer alır.

- (2) Kurul görüş ve öneri niteliğindeki raporunu Yönetim Kuruluna sevk edilmek üzere Rektörlüğe gönderir.
- (3) Kabul edilebilir görülmeyen veya ispat olunamayan şikayetler hakkında gerekli görüldüğü takdirde başvuru sahibine bilgi verilir.

Yaptırımlar

Madde 23 - (1) Etik ihlalinin mevcudiyetine dair Kurul kararı, Üniversite Yönetim Kurulu tarafından da onaylandığı takdirde, fiil herhangi bir disiplin cezasına vücut vermekte ise, disiplin cezası vermeye yetkili amir ve kurullara gereğinin ifası için gönderilir. Bunun dışında aşağıdaki idari ve akademik tedbirlerden bir veya birkaçının uygulanmasına da karar verilebilir:

- a) Üniversite bilimsel araştırma projeleri komisyonu tarafından verilen desteklerin kesilmesi,
- b) Üniversitenin akademik gelişimi destekleme programı ilkeleri kapsamındaki desteklere başvuruda bulunulamaması,
- c) Üniversite dergi ve kitaplarında yayın yapamama,
- d) Üniversite destekli toplantılara iştirak edememe,
- e) Üniversite bünyesinde lisansüstü düzeyde yeni bir danışmanlık görevi ve yüksek lisans veya doktora jürisi görevi üstlenememe,
- f) Üniversite etik kurulları ve bilimsel araştırma komisyonlarındaki görevlerinin sona erdirilmesi,
- g) Araştırmacı veya araştırmacıların etik ihlal tespit edilen projesinin iptal edilmesi. Bu takdirde keyfiyet, Rektörlük kanalıyla Bilimsel Araştırma Projeleri Komisyonunun yanı sıra proje yürütücüsü ve araştırmacılarının görevli ve ilgili oldukları Dekanlık ve Enstitü Müdürlüklerine bildirilir. Proje kapsamında satın alınan demirbaşlardan bir problemi veya arızası olmayan ve kullanılabilir durumda olanlar geri alınır. Aksi takdirde bu demirbaşların bedelleri de dahil olmak üzere, diğer tüm harcamalar yasal faizi ile birlikte proje yürütücüsünden geri alınır.

(2) Yayınlanmış bir makalede yayın etiği ihlali tespit edildiğinde bu husus, dergi editörüne gerekçesi ile birlikte Rektörlük tarafından bildirilir.

İtiraz hakkı

Madde 24- (1) Yönetim Kurulu tarafından etiğe aykırı davrandıklarına karar verilenler, Rektör tarafından onaylanan kararın kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren 15 gün içinde bir defaya mahsus olmak üzere gerekçeli olarak itiraz hakkına sahiptirler. İtiraz başvuruları Rektörlüğe yapılır ve Kurula intikalinden itibaren 30 gün içinde Kurul tarafından incelenerek karara bağlanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Uyulması Gereken Esaslar

Madde 25 - (1) Üniversite mensupları, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmeliği'ne uygun davranmakla mükelleftirler.

(2) Üniversite mensupları ve yöneticiler, ekte sunulan Etik İlkeler ve İhlallere İlişkin Çerçeve Tablo'daki kurallar çerçevesinde davranırlar.

Haksız veya Asılsız İhbar ve Şikayet

Madde 26 - (1) Üniversite mensupları ile ilgili kasten, haksız, asılsız ve mesnetsiz ihbar veya şikayette bulunduğu tespit edilenler hakkında gereken hukuki, cezai ve idari işlemler yapılır.

Zamanaşımı

Madde 27- (1) 2547 sayılı Kanun uyarınca öngörülen disiplin cezalarının tatbiki halinde, bunlara ilişkin olarak gösterilen zamanaşımı süreleri uygulanır.

(2) Bunun dışında uygulanacak idari ve akademik tedbirler açısından intihal ve sahtecilik şeklindeki etik ihlallerinde inceleme başlatılması herhangi bir süre sınırlamasına tabi değildir. Ancak bunların haricindeki etik ihlallerinde eylemin gerçekleştiği tarihten itibaren on yıl geçtikten sonra etik inceleme yapılamaz.

(3) İntihal ve sahtecilik haricindeki diğer etik ihlallerinde, etik ihlal teşkil eden eylemin öğrenildiği tarihten itibaren iki yıl içinde etik inceleme başlatılmaması halinde etik ihlal iddiası incelenemez.

(4) Bu Yönergede yer alan ve Yönerge ekindeki tablo uyarınca etik ihlali niteliğindeki fiilleri işleyenler hakkında, Kurul tarafından incelemenin başlatıldığı tarihten itibaren iki yıl içinde yaptırım uygulanmadığı takdirde yaptırım uygulama yetkisi zamanaşımına uğrar.

Etik Sözleşmesi

Madde 28 - (1) Üniversitede öğretim elemanı kadrolarına ve idari kadrolara atanan personel, göreve başladığı gün Ek-2'de yer alan Etik Sözleşmesini imzalar ve sözleşme ilgilinin özlük dosyasında saklanır.

(2) Ek-2'de yer alan Etik Sözleşmesi, Yönergenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir ay içinde mevcut öğretim elemanları ve idari personel tarafından imzalanır ve sözleşme ilgilinin özlük dosyasında saklanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yürürlük

Madde 29 - (1) Bu Yönerge, Senato tarafından onaylandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 30 - (1) Bu Yönerge hükümlerini, Üniversite Rektörü yürütür.

EK-1

**İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ
ETİK KURULU
TARAFSIZLIK VE GİZLİLİK TAAHHÜTNAMESİ**

İşbu taahhütname ile üyesi olduğum Etik Kurulun toplantılarına geçerli mazeretim olduğu haller dışında sürekli katılacağımı, doğrudan veya dolaylı olarak tarafıma ulaşan her türlü bilgi, belge vb. gizli ve özel bilgileri üyeliğim süresince ve üyelikten ayrıldıktan sonra yetkili makamlar hariç hiçbir kişi, kurum ya da kuruluşla paylaşmayacağımı, kararlarımı önyargısız ve tarafsız bir şekilde alacağımı taahhüt ederim.

Adı Soyadı:

İmza:

Tarih:

EK-2

İZMİR BAKIRÇAY ÜNİVERSİTESİ ETİK SÖZLEŞMESİ

İzmir Bakırçay Üniversitesi personeli olarak yürüteceğim görev ve hizmetler sırasında;

- a) Görevimi insan haklarına saygı, saydamlık, katılımcılık, dürüstlük, hesap verebilirlik, kamu yararını gözetme ve hukukun üstünlüğü ilkeleri doğrultusunda yerine getirmeyi,
- b) Din, dil, felsefi inanç, siyasi düşünce, ırk, yaş, bedensel engelli ve cinsiyet ayrımı yapmadan, fırsat eşitliğini engelleyici davranış ve uygulamalara meydan vermeden tarafsızlık içerisinde hizmet gereklerine uygun davranmayı,
- c) Görevimi, görevle ilişkili bulunan hiçbir gerçek veya tüzel kişiden hediye almadan, maddi veya manevi fayda veya bu nitelikte herhangi bir çıkar sağlamadan, herhangi bir özel menfaat beklentisi olmadan yerine getirmeyi,
- ç) İhtiyaçları en etkin, hızlı ve verimli biçimde karşılamak, hizmet kalitesini yükseltmek ve toplumun memnuniyetini artırmak için çalışmayı,
- d) Kamu malları ve kaynaklarını kamusal amaçlar ve hizmet gerekleri dışında kullanmamayı ve kullandırmamayı, bu mal ve kaynakları israf etmemeyi,
- e) Kişilerin dilekçe, bilgi edinme, şikayet ve dava açma haklarına saygılı davranmayı, hizmetten yararlananlara, çalışma arkadaşlarıma ve diğer muhataplarıma karşı nazık, ilgili, ölçülü ve saygılı hareket etmeyi,
- f) İzmir Bakırçay Üniversitesi Etik Davranış İlkeleri ve Etik Kurul Yönergesi ile belirlenen etik davranış ilkeleri ve değerlerine bağlı olarak görev yapmayı ve hizmet sunmayı taahhüt ederim.

Adı Soyadı:

T.C. Kimlik Numarası:

Çalıştığı Birim/Öğrenim Gördüğü Bölüm:

Tarih:

İmza:

EK-3 TABLO: Etik İlkeler ve İhlallere İlişkin Çerçeve Tablo

Bilimsel etiğe aykırı davranışlar

- a) Sahtecilik (Uydurma): Araştırmaya dayanmayan veriler üretmek, sunulan veya yayımlanan eseri gerçek olmayan verilere dayandırarak düzenlemek veya değiştirmek, bunları rapor etmek veya yayımlamak, yapılmamış bir araştırmayı yapılmış gibi göstermek,
- b) Çarpıtma (Tahrif etme): Araştırma kayıtları ve elde edilen verileri tahrif etmek, araştırmada kullanılmayan yöntem, cihaz ve materyalleri kullanılmış gibi göstermek, araştırma hipotezine uygun olmayan verileri değerlendirmeye almamak, ilgili teori veya varsayımlara uydurmak için veriler veya sonuçlarla oynamak, destek alınan kişi ve kuruluşların çıkarları doğrultusunda araştırma sonuçlarını tahrif etmek veya şekillendirmek,
- c) Aşırma (İntihal): Başkalarının eserlerini, yöntemlerini, verilerini, fikirlerini, yazılarını ve şekillerini sahiplerine atıf yapmadan kısmen veya tamamen kendisininmiş gibi kullanmak veya atıf yapma kurallarına uymamak,
- ç) Duplikasyon (Çifte Yayın): Aynı araştırma sonuçlarını birden fazla yayın ortamına yayım için göndermek veya birden fazla yayın ortamında yayımlamak,
- d) Dilimleme (Bölerek yayınlama): Yayın sayısını artırmak amacıyla, bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırarak yayınlamak,
- e) Sözde veya Haksız yazarlık: Aktif katkısı olmayan kişileri yazarlar arasına dahil etmek, yazar sıralamasını gereksiz ve uygun olmayan bir biçimde değiştirmek, aktif katkısı olmadığı halde nüfuzunu kullanarak ismini yazarlar arasına dahil ettirmek,
- f) Yazar saklama: Bir yazarın çalışmaya katkısı olduğu halde yazarlar arasında ismine yer vermemek, aktif katkısı olanların isimlerini yayım sırasında veya sonraki baskılarda eserden çıkarmak,
- g) Bilgilendirmeden rıza alma: Araştırmaya katılmak isteyen gönüllülerden araştırmanın uygulama adımları, muhtemel sonuçları, riskleri ve araştırmadan çekilme hakları konusunda usulüne uygun şekilde bilgilendirmeden onay almak,
- ğ) Gönüllü katılım ilkesinin ihlal edilmesi: Öğrenci veya diğer katılımcı grupları araştırmaya katılmaya zorlamak,
- h) Diğer kişi ve kurumlardan temin edilen verileri ve bilgileri, izinsiz veya gizliliği ihlal edecek şekilde kullanmak,
- ı) Hakem olarak incelemek üzere görevlendirildiği bir eserde yer alan bilgileri, eser yayımlanmadan önce kendi çalışmalarında kullanmak veya başkalarıyla paylaşarak eser sahibinin mağduriyetine neden olmak,
- i) Desteklenerek yürütülen araştırmaların sonuçlarını içeren sunum ve yayınlarda destek veren kurum veya kuruluş desteğini belirtmemek,
- j) Araştırma sonuçlarının kamuoyuna duyurulmasıyla ilgili usul ve esaslara uymamak.

(2) Bir olayın bilimsel etiğe aykırı davranış sayılması için aşağıdaki koşulların yerine gelmiş olması gerekir:

- a) Bilimsel etiğe aykırı davranış, kasten yapılmış olmalı veya ağır ihmal sonucu gerçekleşmelidir.
- b) İddia, Kurul tarafından incelenerek, inandırıcı ve yeterli deliller ile kanıtlanmalıdır.

Genel etik ilkeler

- a) Üniversite mensuplarını kişisel kazanç ve özel işler için kullanamaz, sözlü ve fiziksel olarak taciz edemezler.
- b) Görevini, unvanını ve yetkisini kullanarak kendisi, yakınları ve üçüncü kişiler lehine menfaat sağlayacak davranışlardan kaçınırlar.
- c) Dürüstlük ve tarafsızlığı tehlikeye düşürecek davranışlardan uzak dururlar.

- ç) Görevin ifası sırasında ya da bu görevin sonucu olarak elde edilen gizli ve özel bilgileri, görevdeyken veya görevden ayrıldıktan sonra yetkili makamlar hariç hiçbir kurum, kuruluş veya kişiye açıklamaz; kendisine, yakınlarına veya üçüncü kişilere doğrudan ya da dolaylı menfaat sağlamak için kullanmazlar.
- d) Yürüttüğü görevle ilgili bir iş yapan, hizmet veren veya çıkar ilişkisi olan gerçek veya tüzel kişilerden kendisi, yakınları, üçüncü kişi veya kuruluşlar eliyle herhangi bir hediye almaz ve çıkar sağlamazlar.
- e) Kamu bina ve taşıtları ile diğer kamu malları ve kaynaklarının kullanımında israf ve savurganlıktan kaçınır; mesai süresini, kaynakları, işgücünü ve imkanları kullanırken etkin, verimli ve tutumlu davranırlar.
- f) Keyfi davranışlarda, baskı, hakaret, mobbing, bezdiri, yıldırma ve tehdit edici uygulamalarda bulunamaz,
- g) Açık ve kesin kanıtlara dayanmayan rapor düzenlemez, mevzuata aykırı olarak kendileri için hizmet, imkan ve benzeri çıkarlar talep etmez veya talep olmasa dahi sunulanı kabul etmezler.
- ğ) Kişisel sosyal medya hesapları dahil olmak üzere hiçbir platformda devlet büyüklerinin manevi şahsiyeti, milli ve manevi değerler aleyhinde paylaşımlarda bulunmazlar.

Yönetim etiği ilkeleri

- a) Yönetimde birlikte yönetim anlayışına göre hareket edilir. Görev ve sorumluluklar dayanışma içinde paylaşılır. Çalışanların karar alma süreçlerine katılmaları sağlanır.
- b) İlgili mevzuatta belirtilen hükümler hariç olmak üzere personel arasında ayırım yapılmaz.
- c) Öğretim elemanlarının ve idari personelin, yönetimi ile ilgili konularda ve uygulamalarda, katıldıkları kurullarda ve toplantılarda, hakaret ve tehdit içeren beyanlar dışında, ceza korkusu duymadan görüşlerini özgürce belirtmelerine destek verilir ve görüşleri saygıyla dinlenir.
- ç) Nüfuz ve güç kullanma, özlük haklarını engelleme gibi baskı ve mobbing yöntemleri uygulanmaz ve uygulayanlar hakkında gerekli yasal süreç başlatılır.
- d) Üniversitenin bütün kurul ve komisyon toplantılarında alınan kararlara önem verilir ve bu kararlar gecikmeksizin uygulamaya konulur.
- e) Akademik özerkliğin gerçekleşmesi için çalışılır.
- f) Akademik liyakate, deneyim ve emeğe saygı gösterilir.
- g) Öğretim elemanlarının atanma, yeniden atanma ve yükseltme başvurularının değerlendirilmesinde, akademik atama ve yükseltme ölçütleri esas alınır. Üniversiteye öğretim elemanı ve idari personel alımları ile bu kişilerin yükseltme, atanmalarında ve yeniden atanmalarında bilimsel standartların dışına çıkılmaz.
- ğ) Öğretim elemanları ve idari personelin kurum içi ya da kurum dışı görevlendirilmelerinde liyakat, deneyim, eşitlik ve hakkaniyet ilkelerine göre hareket edilir.
- h) Öğretim elemanlarının ders yüklerinin uzmanlık alan ve yetkinlikleri göz önünde bulundurularak eşit ve hakkaniyet ilkelerine göre dağıtılması sağlanır, bunu yaparken kamu yararı gözetilir.
- ı) Öğretim elemanlarının yurt içi veya yurt dışı bilimsel faaliyetlere katılımlarında ve desteklenmelerinde adalet ve liyakat ilkelerine göre hareket edilir.
- i) Öğretim elemanlarına, idari personele ve öğrencilere hiçbir çıkar doğrultusunda yönlendirme yapılmaz. Öğretim elemanları, idari personel ve öğrenciler yasalarca verilmeyen görevleri yapmaları için zorlanmaz.
- j) Üniversite öğretim elemanlarının ve idari personelin kişisel onuru ve mesleki saygınlığı gözetilir.

- k) Taciz, bezdirme ve yıldırma gibi etik dışı davranışlara kesinlikle tevessül edilmez. Bunların akademik yaşamın dışında kalması için eğitim, bilinçlendirme, bilgilendirme amacıyla bütün gerekli tedbirler alınır. Bu tür davranışlara maruz kalanların hakları korunur.
- l) Üniversite kaynaklarının kullanımında ve işlerin yürütülmesinde şeffaf ve hesap verebilir şekilde davranılır.
- m) Etik Kurulun bağımsız bir şekilde çalışabilmesi için uygun koşullar sağlanır. Kurul kararları hakkaniyetle uygulanır. Etik dışı tutum ve davranışlara sessiz kalınmaz.
- n) Siyasi kurum ve diğer sivil toplum kuruluşlarıyla ilişkilerde tarafsızlık ilkesine riayet edilir.
- o) Öğretim elemanlarının bilimsel ve sanatsal çalışmalarından, araştırma ve yayınlarından doğan yasal haklarının korunmasına dikkat edilir.

Bilimsel araştırma ve yayın etiği ilkeleri

- a) Bilimsel araştırmalarda akademik özgürlük, insana ve topluma karşı sorumluluk, çevre bilinci ve çevrenin korunması gibi temel ilkeler esastır.
- b) Araştırmalarda dürüstlük ve şeffaflığı korumak, aynı konuda araştırma yapmış ve yapmakta olanların çalışmalarına saygılı olmak esastır.
- c) Müşterek bir bilimsel çalışma yapılacağına, araştırmaya başlarken, araştırma sürecindeki görev dağılımı ve yayından kaynaklanan haklarda adaletle riayet esastır.
- ç) Başkalarına ait, görüş, yöntem ve kavramlar, bilimsel atf kurallarına uygun olarak kaynak gösterilir.
- d) Araştırma sonuçlarını raporlarken açık ve dürüst davranılır. Araştırmaya gerçekten katkı sunan herkesin emeği alenileştirilir.
- e) Bilimsel yayınlarda, yayının içindeki bilgilerin doğru ve tam olması, yayının kasıtlı olarak eksik bilgi içermemesi esastır.
- m) Başkasına ait yazılı, basılı ve elektronik ortamdaki bir eser ve sanatsal uygulama olduğu gibi veya bir bölümü alınarak bilimsel yayın kurallarına uygun bir biçimde atıfta bulunulmadan kendi eseri gibi sunulmaz.

Bilimsel değerlendirmeye ilişkin etik ilkeler

- a) Bilimsel değerlendirme ve jüri üyeliği, editörlük, bilirkişilik, hakemlik ve benzeri görevlerde bağımsız, dürüst, önyargısız ve tarafsız davranırlar.
- b) Gizlilik ilkesine riayet ederler.
- c) Bilimsel değerlendirmelerde açık ve şeffaf olur, değerlendirmelerini gerekçeli olarak açıklarlar.
- ç) Değerlendirme plan ve süresine riayet ederler. Değerlendirme yaparken yapıcı geri bildirim ve önerilerde bulunur, eser sahibini rencide edici ifadelerden kaçınırlar.
- d) Hakemlik yapılan bilimsel çalışmalar üzerinden intihal ve fikir hırsızlığı yapmak suretiyle görevlerini kötüye kullanmazlar.
- e) Hakem belirlemelerinde bilimsel ölçütlerin dışına çıkmazlar.
- f) Aralarında çıkar ilişkisi ya da çıkar çatışması bulunan kişilerle ilgili bilimsel yayınların değerlendirme jürisinde hakem olarak görev almazlar.

Eğitim ve öğretime ilişkin etik ilkeler

- a) Kural olarak, yetkili kurullar tarafından onaylanan program içeriklerine uygun olarak ve belirlenen saat ve yerlerde derslerini verirler,
- b) Mecburi durumlar dışında derslerini başka bir kişiye yaptırmazlar,
- c) Engelli öğrencilerle ilgili olarak gereken destek ve yardımı sağlarlar,
- d) Öğrencileri öğrenmeye teşvik edici bir ortam hazırlarlar,

- e) Öğrencilerine değer verir, öğrencilerin farklı görüş, düşünce ve önerilerini saygıyla karşılarlar,
- f) Öğrencileri mesleğin ya da disiplinin temel değer ve ilkelerini öğrenmeye, fikirlerini serbestçe ifade etmeye ve bağımsız düşünmeye teşvik ederler,
- g) Öğrencilerin çalışmalarını ve performanslarını adil ve tarafsız olarak dürüstçe değerlendirirler
- h) Öğrencinin yazılı izni olmadıkça veya mevzuat gerektirmedikçe, öğrencilerin özel-kişisel bilgilerini ve derslerden aldıkları değerlendirme ve notları, isimlerini açıkça göstererek üçüncü kişilere açıklamazlar,
- i) Öğrencilerin öğrenme özgürlüklerini korurlar.
- j) Öğrencilerin derslerle ilgili değerlendirmelerini dikkate alırlar,
- k) Öğrencilere referans mektubu verirken adil ve nesnel davranırlar,
- m) Öğrencilere eşit davranırlar ve profesyonellik sınırlarını aşacak kişisel yakınlık ve ilişki kurmazlar.
- n) Baskıcı, aşağılayıcı, rahatsız edici davranışların, tacizin, istismarın, saldırganlığın, şiddetin hiçbir biçimini onaylamaz, bu tür tutum ve davranışlardan haberdar olmaları halinde durumu yetkili makamlara bildirirler,
- o) Öğretim verdikleri alanda öğrencilerin güncel ve kaliteli eğitim alabilmeleri için araştırma yaparak uzmanlıklarını sürekli geliştirirler,
- p) Öğrencilere davranışları ile örnek olmaya gayret ederler,
- r) Öğrencilerin birbirlerine ve öğretim elemanlarına saygılı davranmalarını teşvik ederler,
- s) Öğrencileri öğrenmelerine engel ya da sağlıklarına ve güvenliklerine zararlı olacak ortamlardan korumaya özen gösterirler,
- ş) Öğrencilerinden herhangi bir hediye kabul etmezler,
- t) Öğrencileri kendi kitaplarını ya da benzeri yazılı veya görsel çalışmayı, yardımcı araç-gereçleri satın almaya zorlamazlar,
- u) Tezi, notu ya da puanı baskı aracı olarak kullanmazlar,
- u) Danışmanlık görevlerini öğrenciler arasında ayırım yapmadan, titizlikle yerine getirirler.

Meslektaşlarla ilişkilerde uygulanacak etik ilkeler

- a) Meslektaşlarına adil, makul ve saygılı davranırlar,
- b) Meslektaşlarının akademik hak ve özgürlüklerini savunurlar,
- c) Meslektaşlarının çalışmaları hakkındaki profesyonel görüşlerini veya değerlendirmelerini sunarken adil, yansız, tarafsız davranırlar.
- ç) Meslektaşları hakkında bilerek yanlış ve art niyetli açıklamalarda bulunmazlar,
- d) Yasal olarak zorunlu olmadıkça meslektaşları hakkında edindikleri gizli veya kişisel bilgileri açıklamazlar,
- e) Meslektaşlarının mesleki gelişimine ve yükselmelerine engel olmazlar,
- f) Meslektaşlarına karşı ırk, dil, din, cinsiyet, etnik köken, engellilik gibi sebeplerle ya da siyasi, keyfi ve kişisel nedenlerle ayrımcılık yapmazlar,
- g) Meslektaşlarının mesleki hak ve yetkilerini kullanmalarını, görevlerini yerine getirmelerini keyfi olarak engellemezler,
- h) Meslektaşlarının mesleki kararlarını etkilemek için baskı ya da zorlamada bulunamazlar.

Akademik etik ilkeleri

- a) Akademik alanda kendilerini sürekli geliştirmeye çalışırlar,
- b) Tüm bilimsel çalışmalarında akademik dürüstlüğü korurlar,
- c) Diğer bilim alanlarını karalayıp küçümsemezler,
- ç) Mesleki kararlarını ya da davranışlarını değiştirebilecek ya da etkileyebilecek herhangi bir ödülü, hediye ya da bağışı kabul etmezler,

- d) Uzmanlık alanına girmeyen konularda hakemlik, proje araştırmacılığı, bilirkişilik, sınav, tez, atama veya yükseltme jüri üyeliği yapmazlar,
- e) Kendisiyle çıkar çatışması ya da çıkar ilişkisi bulunan kişilerle ilgili atama, yükseltme ve değerlendirme jürilerinde görev almazlar, hakemlik ve bilirkişilik yapmazlar,
- f) Topluma hizmette etkin bir rol oynamak için çaba harcarlar,
- g) Topluma yönelik açıklamalarında bilimsel bulgular ile kişisel görüşlerini birbirinden ayırırlar,
- h) Ülkenin bilimsel, kültürel, sosyal ve ekonomik yönden ilerlemesini ve gelişmesini ilgilendiren sorunları öğretim ve araştırma konusu yapar, sonuçlarını toplumun yararına sunar, düşünce ve önerilerini toplumla paylaşırlar.